

Mesures de bioseguretat en explotacions porcines

Actuacions en l'accés de vehicles persones i animals

Explotacions porcines

El concepte de **bioseguretat** fa referència al conjunt de mesures sanitàries, de maneig, de disseny, de formació, etc. encaminades a evitar l'entrada d'agents infecciosos en les explotacions ramaderes o a minimitzar la seva difusió.

Actualment es coneixen força bé quins són els punts crítics de les explotacions ramaderes i com aquests afavoreixen l'entrada i disseminació de les malalties infeccioses.

La **ubicació de l'explotació** és molt important a l'hora de determinar les mesures de bioseguretat a aplicar: l'estatus sanitari de la zona, la seva densitat ramadera, la distància entre explotacions, el tipus d'explotacions més properes, l'existència d'abocadors propers o plantes de tractament de residus que poden afavorir l'augment de rosegadors i ocells, la presència de carreteres o camins propers, la freqüència de pas de camions de bestiar, pinso, etc. que poden augmentar el risc de contagi, així com les característiques climàtiques, hidrològiques i topogràfiques de la zona on s'ubica l'explotació. Tots aquests factors són determinants per aplicar mesures de bioseguretat a l'explotació.

I. *Mesures relatives al disseny de l'explotació:*

- Procurar que els **vehicles** dels visitants i dels serveis romanguin fora de l'explotació ja que són font potencial de contagi.

- Assegurar l'existència de **vestuaris** per tal que el personal pugui canviar-se de roba i de calçat. Seria recomanable espaiar al màxim les visites.
  - Els animals domèstics, insectes i també els ocells i les rates poden actuar com a **vehiculadors de malaltia**, per tant, cal que l'explotació disposi de tancat perimetral, teles metàl·liques i mosquiteres, i que s'utilitzin de manera periòdica a l'explotació insecticides i raticides.
- Zona de **càrrega i descàrrega** independent i externa a les instal·lacions.
- **Fossa de purins** amb capacitat suficient externa al tancat (per si cal immobilitzar-lo en cas d'aparició de malaltia).
- Contenedors de les empreses autoritzades per a la **recollida de cadàvers** amb càrrega externa al tancat perimetral de l'explotació.
- **Terra** de fàcil neteja i desinfecció, ventilació adient i canalització adequada de purins.

II. Mesures relatives al funcionament de l'explotació

- **Control de l'entrada de vehicles i persones alienes a l'explotació** (veterinaris, tractants, ramaders etc.). És important procurar que els vehicles dels visitants, que són font potencial de contagi, romanguin fora de l'explotació.
- **Control de l'entrada d'animals:** cal conèixer quin és el seu estatus sanitari i, si cal, sotmetre'ls a quarantena.
- **Programes de formació continuada del personal.**

- **Mesures higièniques ha d'adoptar el personal que entra a l'explotació:** desinfecció del calçat abans d'entrar i utilització de botes de goma o plàstic per evitar possibles contagis. Col·locació de pediluvís a l'entrada de l'explotació i de les naus amb productes desinfectants autoritzats que permetin assolir un pH inferior a 3 o superior a 11.

III. Neteja i desinfecció

- **Locals i equips** :les explotacions s'han de mantenir en el seu funcionament netes. No hi ha d'haver acumulacions de matèria orgànica fora dels llocs habituals de recollida. Una bona higiene en el funcionament de l'explotació disminueix el risc de transmissió de malalties.
- Quan les **instal·lacions queden lliures d'animals**, cal realitzar la neteja i la desinfecció a fons dels terres, les parets, els estris, els equips de treball i altres objectes d'ús a l'explotació seguint la pauta següent:
  1. Rentar amb aigua a pressió i detergent desgreixador per tal d'eliminar la brutícia i arrossegar els sòlids.
  2. Esbandir amb aigua freda.
  3. Aplicar el desinfectant autoritzat, a la dilució correcta, i que s'haurà de deixar el temps necessari per a que faci el seu efecte (fins que s'assequi o un mínim de 24 hores).

Els desinfectants a utilitzar han de ser aquells que permetin assolir o bé un pH molt àcid per sota de 3 o un pH molt alcalí per sobre d' 11 (establim aquests límits degut a que els valors de pH entre 5 i 10 no inactiven el virus). Els desinfectants més utilitzats i efectius són els derivats dels fenols, iodòfors, hipoclorits i derivats de l'amoni quaternari

VEHICLES

Utilitzar vehicles de transport de bestiar, de pinso, etc. incorrectament desinfectats pot provocar la disseminació de malaltia entre les explotacions ramaderes amb les greus repercussions econòmiques que això comportaria.

Cal realitzar una neteja a fons dels vehicles de transport del bestiar (incloent-hi remolc), vehicles del ramader i dels treballadors de l'explotació, del transport de pinso, tractors, així com qualsevol vehicle que entri o surti de l'explotació. Es tindrà especial cura de netejar bé les rodes i els baixos dels vehicles.

La neteja i desinfecció es farà seguint la pauta següent:

1. Primera **neteja en sec**, escombrant tota la matèria sòlida contaminant que hi hagi al vehicle..
2. Fer **un rentat amb la mànega i amb aigua a pressió** suficient que arrossegui les restes de sòlids que puguin quedar.
3. Fer **segona neteja amb aigua a pressió i detergent de tot el vehicle**, incloent els baixos, les rodes i la carrosseria, amb tots els elements mòbils del vehicle desmuntats.
4. Ruixar amb una **solució desinfectant** autoritzada totes les parts externes del vehicle, així com la zona habilitada per al transport del bestiar, seguint les indicacions tècniques del producte emprat.
5. Garantir que el recorregut del vehicle durant les operacions de neteja i desinfecció és de les zones brutes a les zones netes.
6. **Precintat del vehicle i expedició de la corresponent butlleta de desinfecció.**

Totes aquestes operacions han d'estar **supervisades per un tècnic amb nivell formatiu** sobre higiene i utilització de productes desinfectants..

CENTRES DE NETEJA I DESINFECCIÓ

La neteja i desinfecció dels vehicles s'ha de fer a centres autoritzats per aquesta finalitat.

Aquests establiments han de complir una sèrie de requisits estructurals per tal de garantir la bioseguretat i evitar les contaminacions creuades.

De manera resumida aquests requisits són:

- Estar en un recinte tancat
- Tenir accessos diferents per l'entrada i per la sortida.
- La plataforma on es realitzen les operacions de neteja i desinfecció ha d'estar cimentada i amb prou desnivell per tal de que hi hagi un bon drenatge dels líquids.
- Cal que disposin d'una fossa per recollir les aigües de neteja i les restes sòlides que s'hagin arrossegat durant el procés de neteja i desinfecció.
- Cal que els residus generats siguin recollits per una empresa autoritzada.
- La maquinària i els estris siguin adequats per la desinfecció dels vehicles (mànegues amb cadbal d'aigua i pressió suficient, sistemes adequats per fer l'escombrat del jaç i fems...)

Isclle Selga i Jorba

Cap del Servei de Sanitat Animal

Barcelona, 15 de juny de 2006